

ע"פ 5974/15 - המערער: עמוס אבקסיס נגד המשיבה: מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 5974/15

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן

כבוד השופט ח' מלצר

כבוד השופט צ' זילברטל

המערער: עמוס אבקסיס

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 20.7.2015 בת"א 25192-01-15 שניתן על ידי כבוד השופט ד' רוזן

תאריך הישיבה: י"א בתמוז התשע"ו (17.7.2016)

בשם המערער: עו"ד אייל שמחוני

בשם המשיבה: עו"ד שאול כהן

פסק-דין

עמוד 1

השופט ס' ג'ובראן:

1. לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט ד' רוזן) בת"פ 25192-01-15 מיום 20.7.2015, במסגרתו הושת על המערער עונש של 45 חודשי מאסר לריצוי בפועל; 15 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור עבירת אלימות פיזית כלפי גוף אדם לפי סעיפים 348 ו-402 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); קנס בסך 1,000 ש"ח; ופיצוי למתלוננת בסך 1,000 ש"ח.

כתב האישום והכרעת הדין

2. נגד המערער ונאשם נוסף (להלן: נאשם 2; וביחד: הנאשמים) הוגש כתב אישום מתוקן, המייחס להם עבירות של שוד בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין; וקשירת קשר לביצוע פשע (ריבוי מקרים), לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, עובר ליום 28.12.2014 הנאשמים קשרו קשר לבצע שוד (להלן: הקשר). במסגרת הקשר ולשם קידומו, הנאשמים הגיעו לסניפי בנק שונים ותצפתו על לקוחות הבנקים. ביום 5.1.2015 בשעה 12:47 לערך, הנאשמים הגיעו רכובים על קטנוע לבנק הפועלים בעיר בת-ים. באותה העת, שהתה בבנק המתלוננת, ילידת 1948. המתלוננת יצאה מהבנק והנאשמים עקבו אחריה עד שנכנסה לבניין ברחוב יוספטל גיורא, שם המתינה למעלית כשהיא אוחזת בתיק ובו 1,000 ש"ח, 1,600 דולר ופלאפון נייד. בהמשך לכך, המערער ירד מהקטנוע וצעד בעקבות המתלוננת, בעוד הנאשם 2 המתין על הקטנוע. כשהמתלוננת נכנסה למעלית, היא הבחינה במערער רץ לכיוונה כשהוא חבוש בקסדה שחורה ועוטה לידיו כפפות. המערער משך בכוח את תיקה של המתלוננת עד שרצועותיו נקרעו, נטל את התיק ונמלט מהמקום יחד עם נאשם 2. כתוצאה מהמעשים, המתלוננת נפלה ונגרמו לה חבלות באגן שמאל.

גזר הדין של בית המשפט המחוזי

3. לקראת תום פרשת התביעה, המערער הודה בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום המתוקן והורשע על פי הודאתו, וביום 20.7.2015 בית המשפט המחוזי גזר את דינו של המערער. בגזר דינו, בית המשפט המחוזי עמד על הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ועל מידת הפגיעה בו, על הנסיבות הקשורות בביצועה ועל מדיניות הענישה הנהוגה. בית המשפט קבע כי הערך המוגן שנפגע במעשיו של המערער הוא שלום הציבור וביטחונו, וכי ערך זה נפגע בצורה בוטה. כן הדגיש בית המשפט המחוזי כי המתלוננת נפגעה כתוצאה מהמאבק עם המערער, וכי המקרה התרחש לאחר מספר ימים בהם הנאשמים הסתובבו וחיפשו קרבן לביצוע העבירה. באשר למדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים, בית המשפט המחוזי מצא כי קשת הפסיקה הנוהגת היא רחבה, וניתן למצוא עונשים לכאן ולכאן. בהתחשב בשיקולים אלו, בית המשפט המחוזי העמיד את מתחם העונש ההולם על בין 40 ל-70 חודשי מאסר.

4. על מנת לקבוע את העונש המתאים למערער, בית המשפט המחוזי לקח בחשבון מספר נסיבות לקולה וביניהן, הודאתו של המערער ולקיחתו אחריות על המעשים – אף שזו נעשתה לאחר שהעידו מרבית עדי התביעה; הגעתו ממשפחה נורמטיבית; והיותו אב לארבעה ילדים. מנגד, בית המשפט המחוזי התייחס לעברו הפלילי המכביד. לנוכח האמור, בית המשפט המחוזי גזר את עונשו של המערער כאמור בפסקה 1 לעיל.

נימוקי הערעור ותשובת המשיבה

5. המערער טוען בערעורו כי בית המשפט המחוזי שגה בגזירת דינו והטיל עליו עונש המחמיר עמו יותר על המידה. עיקר טענותיו של המערער מתמקדות בפער שבין עונש המאסר שהושת עליו לבין עונש המאסר שהוטל על נאשם 2. לשיטתו, אף שעל שניהם נגזר עונש של 45 חודשי מאסר לריצוי בפועל, העונש שהוטל עליו חמור משמעותית משום שבית המשפט המחוזי הפעיל באופן חופף לנאשם 2 שני עונשי מאסר מותנה בן 8 חודשים. זאת ועוד, המערער טוען כי בית המשפט המחוזי נתן משקל יתר לעברו הפלילי, וזאת בפרט נוכח העובדה שבעת ביצוע העבירות עמדו לחובת נאשם 2 שני מאסרים מותנים.

6. המשיבה, מנגד, טוענת כי יש לדחות את הערעור. לשיטתה, העונש שנגזר על המערער הולם את חומרתן של נסיבות המקרה שעניין שוד אלים של אישה מבוגרת, ואינו מצדיק התערבות. באשר לטענות המערער ביחס לעונש שהושת על נאשם 2, המשיבה מדגישה את הפערים שבין שני הנאשמים, וביניהם: א) העובדה שהמערער הוא זה שביצע פיזית את השוד, בעוד נאשם 2 המתין על הקטנוע; ב) גילו הצעיר של נאשם 2 (24) ופער הגילאים בינו לבין המערער; ג) הודאתו המוקדמת של נאשם 2; ג) ועברו הפלילי המכביד של המערער.

דין והכרעה

7. דין הערעור להידחות. הלכה ידועה היא שלא בנקל תתערב ערכאת הערעור בעונש אותו גזרה הערכאה הדיונית, וכי ההתערבות שמורה לאותם מקרים חריגים בהם נפלה טעות מהותית בגזר הדין, או כאשר העונש שנגזר חורג במידה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים (ראו: ע"פ גולאני נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (28.3.2016); ע"פ 1072/15 שייניס נ' מדינת ישראל, פסקה 41 (10.11.2015)). לאחר עיון בגזר דינו של בית המשפט המחוזי ובהודעת הערעור, ולאחר שמיעת הצדדים בפנינו, הגענו למסקנה כי המקרה שלפנינו אינו נמנה על אותם מקרים חריגים המצדיקים התערבות, כפי שיפורט להלן.

8. המערער הורשע יחד עם נאשם נוסף בעבירה של שוד, שבוצע בצהרי היום באישה קשישה, תוך הפעלת כוח מסיבי לשם השגת תיקה. המערער עקב אחר המתלוננת ביציאתה מהבנק, ארב לה ברחוב ותקף אותה כשאינו יכולתה להתגונן מפניו. הוא משך את תיקה בחוזקה חרף התנגדותה וצעקותיה, והפילה ארצה כך שהסב לה פגיעה באגן שמאל. ברי כי מעשיו של המערער לא נעשו באקראי או מתוך אובדן עשתונות רגעי, אלא לאחר הליך תכנון מוקדם וממושך, במסגרתו זיהו המערער ונאשם 2 את המתלוננת כטרף קל. מעשיו של המערער מהווים ניצול ציני של פערי הכוחות הפיזיים בינו לבין המתלוננת, ובית משפט זה עמד לא אחת על חומרתן של עבירות השוד, בפרט עת הן מופנות כלפי קשישים וחסרי ישע. כך, למשל, עמדתי על הדברים בע"פ 3307/08 מדינת ישראל נ' טועמי (4.3.2009):

"עבירות השוד, ובמיוחד כשעבירות אלו מופנות כנגד קשישים, הינן רעה חולה שחובה על בתי המשפט לעקור משורש. הפניה דווקא לאוכלוסייה חלשה, אוכלוסיית הקשישים, מתוך תקווה כי אוכלוסייה זו לא תוכל להגן על עצמה, משקפת אנטי חברתיות עמוקה ומגלמת בתוכה אכזריות ואדישות לחומרת הפגיעה הנגרמת לקורבן העבירה" (וראו גם: ע"פ 2116/12 פלוני נ' מדינת ישראל (22.10.2014); ע"פ 2835/12 הוידי נ' מדינת ישראל (21.3.2013)).

בהמשך לכך, יש לציין את המגמה העקבית בפסיקותיו של בית משפט זה בעבירות המשלבות שוד ותקיפת זקן – המבכרת את עקרונות הגמול וההרתעה על פני שיקולי הענישה האחרים (ראו: 7098/15 אבנזון נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (15.2.2016); ע"פ 5881/14 ביארי נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (26.7.2015); ע"פ 5931/11 עבדולייב נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (22.10.2013); ע"פ 5467/12 מדינת ישראל נ' חוסין, פסקה ט' (23.10.2012); ע"פ 8788/08 זיאד נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (7.4.2011)). בנסיבות אלה, נחה דעתנו כי העונש שהושת על המערער הולם את נסיבות העושה והמעשה ואין כל מקום להתערב בו.

9. כך גם אין בידינו לקבל גם את טענת המערער אודות הפער בענישה בינו לבין נאשם 2. כידוע, עקרון אחידות הענישה עשוי להוות נימוק להקלה בעונשם של מי שהורשעו יחד עם אחרים, אך נגזרו עליהם עונשים באופן שלא הולם את מידת מעורבותם באותה פרשה פלילית (ראו: ע"פ 3678/14 גית נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (21.7.2015); ע"פ 7907/14 ואזנה נ' מדינת ישראל (22.2.2015)). כך למשל, קבע השופט י' דנציגר בע"פ 2580/14 חסן נ' מדינת ישראל (23.9.2014):

"עקרון אחידות הענישה הוא עקרון יסוד במשפט הפלילי אשר נועד להבטיח שוויון בפני החוק ולמנוע שרירות בענישה...עקרון זה מקבל משנה חשיבות כאשר מדובר בנאשמים שונים המורשעים בגדרה של אותה פרשה. במצב דברים זה מצדד עקרון אחידות הענישה בהטלת עונשים דומים על מי שביצעו מעשים דומים וכן בשמירה על יחס של שקילות בין מבצעייהם של מעשים הנבדלים זה מזה במנינם, חומרתם או בנסיבותיו האישיות של המבצע" (שם, פסקה 19).

במקרה שלפנינו, מצאנו כי יש בהבדלים שבין המערער לנאשם 2 כדי להצדיק את הפער עליו מלין המערער בערעורו. כאמור, המערער הוא זה שרץ לכיוונה של המתלוננת, משך בכוח בתיקה והפילה על הרצפה, בעוד נאשם 2 המתין בקטנוע. בנוסף, נאשם 2 הודה במעשים ולקח עליהם אחריות בטרם שמיעת הוכחות, ובכך חסך זמן שיפוטי והבאת עדים. כמו כן, יש לקחת בחשבון את היות המערער בן 40, להבדיל מנאשם 2 אשר נמצא בשנות העשרים המוקדמות לחייו. עוד יצוין, כי נאשם 2 נענש כלכלית על ידי חילוט הקטנוע ששימש לעבירה. אשר על כן, דין הערער להידחות.

10. סוף דבר, הערער נדחה.

ניתן היום, ו' באב התשע"ו (10.8.2016).

